

Sertéshús

Világ- és európai piaci tendenciák

Az USDA (2016c) szerint a sertéshús globális termelése 108,2 millió tonna volt 2016-ban, csaknem 2 százalékkal múlta alul az egy évvel korábbi mennyiséget. A jelentős sertéstartó országok szinte mind-egyikében emelkedett a termelés, azonban ez nem kompenzálta a kínai kibocsátás csökkenését. A világtermelés közel felét adó Kína kibocsátása 5,5 százalékkal 51,9 millió tonnára mérséklődött. Az USA-ban 11,3 millió tonna sertéshúst termeltek 2016-ban, ez 1,7 százalékkal nagyobb a 2015. évi volumennél. Az almonkénti malacsám emelkedett az előző évihez képest, így több hízóalapanyag állt rendelkezésre az év folyamán. Brazília sertéshústermelése 5,4 százalékkal 3,71 millió tonnára emelkedett az élénk külpiazi kereslet miatt. Az év első felében a dél-amerikai ország sertéstartóinak költségeit növelte a kukorica magas ára, ami miatt a kormányzat az árak leszorítása érdekében nagy mennyiségű kukorica behozatalát engedélyezte az Egyesült Államokból. Oroszország sertéshústermelése 5,9 százalékkal 2,77 millió tonnára nőtt 2016-ban az előző évihez viszonyítva. Oroszországban javult a sertésszektor termelésének hatékonysága, amihez hozzájárultak az új beruházások, fejlesztések. Ugyanakkor az afrikai sertéspestis továbbra is problémát jelent az országnak. Az uniós élő sertés és sertéshús behozatalára vonatkozó tilalom 2016-ban is érvényben volt. Az EC (2016b) szerint a közösség sertéshústermelése 23,6 millió tonna volt 2016-ban, 1 százalékkal emelkedett a 2015-ben előállított mennyiséghez képest. A sertéshús-kibocsátás Vietnámban 2 százalékkal 2,53 millió tonnára, Kanadában 4 százalékkal 1,98 millió tonnára, a Fülöp-szigeteken 5,1 százalékkal 1,44 millió tonnára, Mexikóban 4,7 százalékkal 1,39 millió tonnára, Japánban 1,7 százalékkal 1,28 millió tonnára és Dél-Koreában 1,2 százalékkal 1,23 millió tonnára nőtt 2016-ban a 2015. évihez viszonyítva.

A kibocsátás csökkenése ellenére a világ sertéshús-kereskedelme élénkült 2016-ban: a globális sertéshús-import 23,9 százalékkal, az export 18,2 százalékkal nőtt (USDA, 2016c). A korábbi évekhez hasonlóan 2016-ban is az unió, az USA, Kanada és Brazília voltak a legnagyobb sertéshúsexportőrök. A termelés bővülésének köszönhetően az USA 3,7 százalékkal több sertéshúst (2,36 millió tonna) értékesített a nemzetközi piacon. A belső fogyasztás az élénk belpiazi kereslet és a bővülő kínálat miatt 1,2 százalékkal nőtt. A közösség sertéshúskivitele 24 százalékkal 2,71 millió tonnára emelkedett 2016-ban az egy évvel koráb-

bihoz viszonyítva (EC, 2016c). Oroszország helyett az ázsiai piacokra (Kína, Japán, Hongkong, Fülöp-szigetek) került több uniós sertéshús. Brazíliában a sertéshús iránti erős külpiazi kereslet hatására a világpiacra eladott sertéshús mennyisége 32 százalékkal 733 ezer tonnára emelkedett (ABPA, 2017). Ehhez hozzájárult az is, hogy sikeres tárgyalásokat követően több új piac nyílt meg a brazil sertéshús előtt és több korábbi célpiac is növelte vásárlását, míg a gazdasági válság hatására a belső fogyasztás mérséklődött. Brazília legnagyobb exportpiacai Oroszország, Hongkong és Kína voltak 2016-ban. A dél-amerikai ország Oroszországba 1 százalékkal, Hongkongba 33 százalékkal, Kínába 1582 százalékkal több sertéshúst szállított.

Oroszországban a folyamatosan bővülő sertéshústermelés mellett a korábbi évekre jellemző sertéshús-behozatal csökkenése megállt 2016-ban: a 2015. évihez hasonlóan 410 ezer tonna sertéshúst importáltak. A korábbi évektől eltérően Kína lett a legnagyobb sertéshúsimportőr 2016-ban, több mint kétszeresére, 2,4 millió tonnára emelkedett a külpiacon beszerzett sertéshús mennyisége, hogy a csökkenő termelés ellenére ki tudják elégíteni a belső keresletet. A második helyre visszaszoruló Japánba 4 százalékkal több sertéshús érkezett 2016-ban, Mexikó (+4,5 százalék), Dél-Korea (+1,8 százalék), az USA (+2,2 százalék) és Hongkong (+22,2 százalék) egyaránt több sertéshúst vásárolt a nemzetközi piacról (USDA, 2016c).

Az USDA (2016c) szerint a világ sertéshústermelése várhatóan 111 millió tonna körül alakul 2017-ben. Kína sertéshús-kibocsátása és az ország belső fogyasztása 3-4 százalékkal emelkedhet, azonban a termelés nem éri el a 2015. évi szintet. Az USA-ban a sertésállomány és a vágások növekedésére számítanak, ezért a sertéshústermelés a 2016. évinél 3,8 százalékkal lehet több 2017-ben. Oroszországban a kapacitásnövelő beruházásoknak köszönhetően a sertéshús-előállítás 4,7 százalékkal emelkedhet, emellett élénkülhet a belső kereslet is. Brazília sertéshústermelésének 3 százalékos növekedését vetítik előre 2017-ben az előző évihez képest az erős nemzetközi kereslet és a javuló gazdasági helyzet hatására. Az EC (2016b, c) szerint az unióban a termelés nem változik számottevően 2017-ben.

Az elemzők a globális sertéshúsexport 1 százalék körüli növekedésére számítanak 2017-ben (8,6 millió tonna). Az USA (+3,9 százalék) és Brazília (+4,4 százalék) kivitele emelkedhet, ugyanakkor Kanada vonatkozásában csökkenést várnak. A globális sertéshúsimport a 2016. évihez hasonlóan 2017-ben is megközelítheti a 8,3 millió tonnát, Mexikó, Dél-Korea és az Egyesült

Államok előreláthatóan több sertéshúst vásárolnak a nemzetközi piacról, míg Kína és Oroszország kevesebbet (USDA, 2016c).

Az unió sertéshústermelése 23,5 millió tonna körül várható 2017-ben. A termelés és a belső fogyasztás stagnálása mellett a kivitel 5 százalékkal mérséklődhet, és 2,6 millió tonna körül alakulhat 2017-ben, a sertéshús-behozatal pedig a 2016. évihez hasonlóan 13 ezer tonnára tehető (EC, 2016c).

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

A KSH adatai szerint 2,887 millió sertést tartottak Magyarországon 2016. december 1-jén, 7,6 százalékkal kevesebbet, mint egy évvel korábban. A sertésállomány 4,5 százalékkal mérséklődött a 2016. júniusihoz képest. Az egyéni gazdaságokban 704 ezer sertést számláltak, az állomány egy év alatt 14 százalékkal csökkent, míg a gazdasági szervezeteknél ennél kisebb mértékben, 5 százalékkal mérséklődött a sertések száma (2,183 millió egyed). Az anyakoca-állomány 10 százalékkal 177 ezer egyedre csökkent a 2015. december 1-jeihez viszonyítva.

A KSH adatai szerint az élősertés-behozatal 3 százalékkal mérséklődött, míg a sertéshúsimport 15,9 százalékkal nőtt 2016-ban az egy évvel korábbihoz képest (7. melléklet). Az élő sertés háromnegyede Szlovákiából, Hollandiából és Németországból származott, emellett Csehországból, Ausztriából és Olaszországból is jelentős mennyiségű sertés érkezett. Magyarország Szlovákiából csaknem 14 százalékkal, Németországból 17 százalékkal kevesebb, míg Hollandiából 34 százalékkal több élő sertést vásárolt. A vágóhidak és a húsfeldolgozók a sertéshús csaknem kétharmadát Németországból, Lengyelországból, Ausztriából és Spanyolországból szerezték be.

Bel- és külpiazi értékesítés

Az AKI vágási statisztikája szerint a sertésvágás élősúlyban kifejezve 6 százalékkal nőtt 2016-ban a 2015. évihez képest.

Magyarország 4 százalékkal kevesebb sertéshúst értékesített a nemzetközi piacon 2016-ban, mint egy évvel korábban (7. melléklet). A főbb exportpiacaink Románia, Kína, Japán és Olaszország voltak. Kína kereslete 44 százalékkal, Tajvané 61 százalékkal, Spanyolországé 42 százalékkal, Bulgáriáé 21 százalékkal, Szlovéniáé 6 százalékkal, az Egyesült Királyságé 27 százalékkal emelkedett. A Romániába (–2 százalék), Japánba (–16 százalék), Olaszországba (–26

százalék), Horvátországba (–14 százalék), Szerbiába (–9 százalék) és Szlovákiába (–38 százalék) szállított sertéshús mennyisége csökkent, az Ausztriába irányuló sertéshúskivitel pedig nem változott számottevően.

Az élősertés-export 3 százalékkal mérséklődött 2016-ban a 2015-ben külpiaconra szállított mennyiséghez viszonyítva. A kivitel 33 százaléka Romániába, 16 százaléka Ausztriába, 16 százaléka Szlovákiába irányult. Az egy évvel korábbihoz képest a romániai kiszállítás 7 százalékkal csökkent, míg az ausztriai 15 százalékkal, a szlovákiai pedig 45 százalékkal emelkedett.

Magyarország élő sertésből és sertéshúsból nettó importőr volt 2016-ban: az élő sertés külkereskedelmi egyenlege negatív volt és romlott 2016-ban az előző évihez képest, ellenben a sertéshús külkereskedelmi egyenlege pozitív volt, azonban romlott a vizsgált időszakban.

Az AKI PÁIR reprezentatív adatai szerint a darabolt sertéshús (karaj, tarja, comb) belföldi értékesítése 12 százalékkal, a csontos sertéshús, lehúzott, félben (fej, láb és fark nélkül) terméké 52 százalékkal emelkedett, míg a szalonnás és bőrös sertéshús félben (fej, láb, farokkal) terméké 14 százalékkal csökkent 2016-ban az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

A piaci árak tendenciája

Az USA-ban az előző évinél nagyobb belpiaci kínálat miatt a sertés ára dollárban és forintban kifejezve egyaránt 8 százalékkal csökkent 2016-ban az előző évihez képest. Az Európai Unióban csaknem 5 százalékkal emelkedett a sertés ára, Brazíliában, *Minas Gerais* régióban brazil reálban kifejezve pedig 3,5 százalékkal volt magasabb a 2015. évihez viszonyítva (16. ábra).

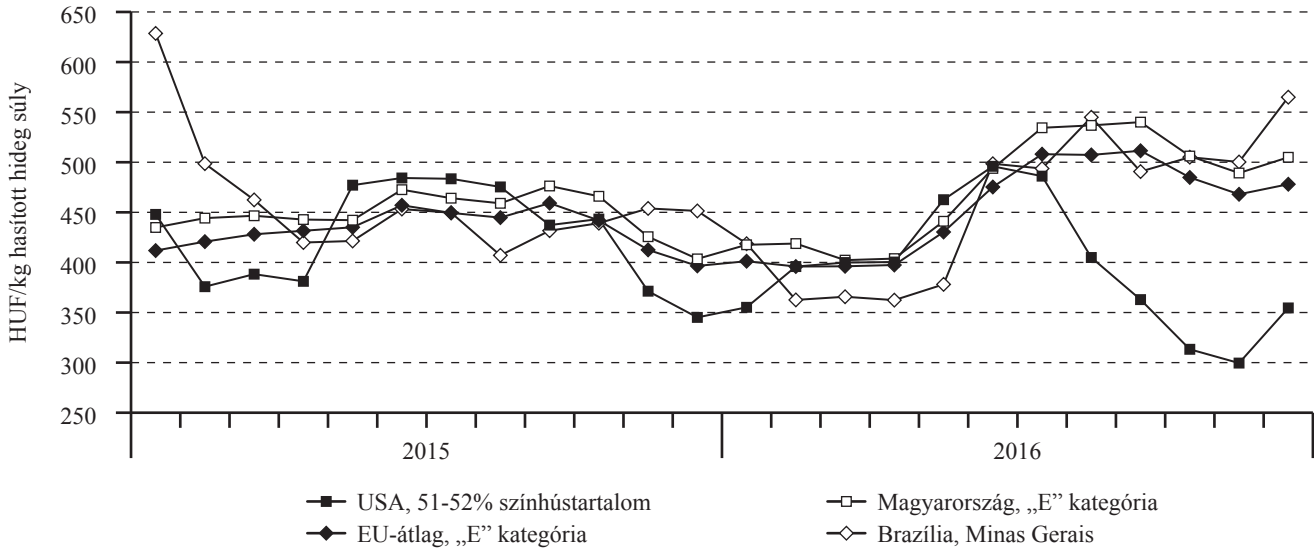
Az Európai Bizottság adatai szerint a piacsabályozás szempontjából referenciának tekintett „E” kereskedelmi osztályba tartozó sertés vágóhídi belépési ára 1,46 euró/kilogramm hasított hideg súly volt 2016-ban, ami csaknem 5 százalékos emelkedést jelentett egy év alatt.

Az OECD-FAO (2016) rövid távon az alacsonyabb takarmányárak hatására a sertésárak csökkenésére számít, ugyanakkor középtávon a takarmányozási költségek növekedése a sertésárak emelkedésével járhat. Az EC (2016b) szerint az unióban a sertéshústermelés stagnálása ellenére a sertés ára várhatóan 10 százalékkal nő 2017-ben a 2016. évihez képest. Az USA-ban a sertés árának 4 százalék körüli csökkenését vetítik előre 2017-re, ugyanakkor Brazíliában 1 százalékos árnövekedést valószínűsítnek.

A magyarországi sertésárak az előző évekhez hasonlóan 2016-ban is követték az uniós árak tendenciáját. Az AKI PÁIR adatai szerint a vágósertés termelői ára 453 forint/kilogramm hasított meleg súly volt 2016-ban, 5,9 százalékkal múlva felül az egy évvel korábbi átlagárat (8. melléklet). A sertésbőr-termékpálya többi fázisában többségében emelkedtek az árak: a csontos sertésbőr, lezuhzott, félben termék feldolgozói értékesi-

tési ára csaknem 11 százalékkal, a szalonnás és bőrs sertésbőr, félben termék ára csaknem 4 százalékkal nőtt, míg a darabolt sertésbőröké (karaj, tarja, comb) nem változott számottevően 2016-ban a 2015. évihez viszonyítva (9. melléklet). A KSH adatai szerint a rövidkaraj (-1 százalék) és a sertéscomb (-15 százalék) fogyasztói ára csökkent a vizsgált időszakban.

16. ábra: A sertésbőr világszerkezeti ára (2015–2016)

Forrás: USDA, MPB, Európai Bizottság, AKI PÁIR